

"Hüsrev gibi Nur kahramanından -benim yerimde ve Nurun şahs-ı mânevîsinin çok ehemmiyetli bir mümessili olmasından- hiçbir cihetle gücenmemek elzemdir." Hüsrev Ağabey bu kadar övülmüş iken, ona itiraz edilebilir mi?

Risale-i Nur mesleği meşvereti ve bir cihetle de demokrasiyi benimseyen bir meslektir. Meşveretin ve demokrasinin benimsendiği bir yerde de tek adam tek lider tek önder olmaz ve olamaz. On akılla düşünmek mi iyi tek akılla düşünmek mi iyi? Tek aklın yanılma riski çok yüksek ama ortak aklın yanılma riski çok azdır. Ayrıca Allah'ın rahmeti cemaat yani ortak akıl üstünedir.

İslam alemi ne çekiyorsa bu tek adam tek şeyh tek hoca tek lider mefkuresinden çekiyor. Batı toplumları demokrasiyi kendi içlerinde yerleştirdiği için nerede ise her alanda bizden öndeler. Bu asır adına **kolektif akıl, ortak akıl, meşveret, şura, demokrasi** ne dersen de bunları götürüyor.

Ayrıca herkes İslam ölçülerine tabidir. Kimse yanılmaz ve kutsal bir kimliğe sahip değildir. Peygamber Efendimiz (asm)'in dışında herkes hata edip yanılabilir; bu sebeple herkes mizan ve mihenge (Kur'an, sünnet ve icma) tabidir. Kim mihengin dışına çıkmış ise reddedilir, bu Said Nursi olsa bile.

"Hiçbir müfsit ben müfsidim demez. Daima suret-i haktan görünür. Yahut bâtilı hak görür. Evet, kimse demez ayranım ekşidir. Fakat siz mihenge vurmadan almayınız. Zira çok silik söz ticarete geziyor. Hatta benim sözümü de ben söylediğim için hüsnüzan edip tamamını kabul etmeyiniz. Belki ben de müfsidim. Veya bilmediğim halde ifsad ediyorum. Öyleyse, her söylenen sözün kalbe girmesine yol vermeyiniz. İşte, size söylediğim sözler hayalin elinde kalsın, mihenge vurunuz. Eğer altın çıktıysa kalbde saklayınız. Bakır çıktıysa, çok gıybeti üstüne ve bedduayı arkasına takınız, bana reddediniz, gönderiniz."(1)

İslam dininin ana kaynakları ve temel ölçüleri Kur'an ve sünnettir. Kur'an ve sünnetin de en istikametli ve doğru yorumu ve ümmetin ekseriyetini temsil eden ve dahi ümmetin kolektif akli ve ortak kalbi hükmünde olan mezhep Ehl-i Sünnet ve'l-cemâattir. Onun için İslam âlimleri İslam mihengini ve mizanını **Kur'an, sünnet ve icma** olarak tespit etmişlerdir. Bu temel prensipler İslam'ın mihengidir, bütün

düşünce ve fikirler bu mihenge vurulur, şayet uygunsuz kabul edilir, değilse reddedilir. Bu bütün insanlar için geçerlidir.

Risale-i Nur mesleğinde de benzer prensipler geçerlidir. Risale-i Nur ve Nur cemaatinin ortak akli esas alınmalı. **"Falanca ağabey şöyle dedi, falanca ağabey böyle dedi."** diyerek mutlak imtisal etmek doğru değildir. Ağabeyin elbette görüş ve fikirleri değerli ve güzel olabilir, ama mihenge tabidir; mihenge uymuyor ise kabul edilmesi gerekmiyor.

Üstadımız o dönemin zor şartlarında birçok talebesini motive etmek ve şevklendirmek için benzer taltif ve teşviklerde bulunmuştur. Bizim bu teşviklerden kendimize bir makam bir pay çıkarmamız ve beklenti içine girmemiz hiç de uygun değildir. **Hüsrev Ağabey'in** böyle bir beklenti içine girdiğine hiç ihtimal vermiyoruz, çünkü o bir ihlas kahramanıdır. Ancak arkasından gelenlerden bazıları bu hatanın içine giriyorlar, belki de Hüsrev Ağabey'in ruhunu rencide ediyorlar. Dikkatli olmak lazım...

"Böyle olduğu halde Üstadımız öyle zatların ve Risale-i Nur talebelerinin hakikatlı takdir ve beyanlarına karşı hiddetlenerek, çok defa da hatırlarını kırarak der ki: 'Zaman şahıs zamanı değil, şahs-ı mânevî zamanıdır. Risale-i Nur'da şahıs yok, şahs-ı mânevî var. Ben bir hiçim. Risale-i Nur, Kur'ân'ın malıdır, Kur'ân'dan süzölmüştür. Şeref ve hüsün Kur'ân'ındır. Şahsımla Risale-i Nur iltibas edilmiş. Meziyet, Risale-i Nur'a aittir. Risale-i Nur'un neşrindeki harika muvaffakiyet ise, Risale-i Nur talebelerine aittir. Yalnız şu kadar var ki, şiddetli ihtiyacıma binaen Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı Hakîmden bana ilâç ve tiryakları ihsan etti; ben de kaleme aldım. Her nasılsa, bu zamanda birinci tercümanlık vazifesi bana düşmüş. Ben de Risale-i Nur'un talebesiyim. Bir risaleyi şimdiye kadar yüz defa okuduğum halde yine okumaya muhtaç oluyorum. Ben sizlerin ders arkadaşınızım.' der." (2)

"Bu zaman, ehl-i hakikat için, şahsiyet ve enaniyet zamanı değil. Zaman, cemaat zamanıdır. Cemaatten çıkan bir şahs-ı mânevî hükmeder ve dayanabilir. Büyük bir havuza sahip olmak için, bir buz parçası hükmündeki enaniyet ve şahsiyetini o havuza atmaktır ve eritmek gerektir. Yoksa, o buz parçası erir, zayi olur; o havuzdan da istifade edilmez."(3)

"Evet, 'Ümmetimin âlimleri İsrâiloğullarının peygamberleri gibidir.'

Bu hadis kaynaklarda haber-i meşhur olarak geçmektedir. (*el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ: 2:64; Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, 1:107*) fermân etmiş."

"Gavs-ı Âzam Şâh-ı Geylânî, İmam-ı Gazâlî, İmam-ı Rabânî gibi hem şahsen, hem vazifeten büyük ve harika zatlar, bu hadisi, kıymettar irşâdatlarıyla ve eserleriyle fiilen tasdik etmişler. O zamanlar bir cihette ferdiyet zamanı olduğundan, hikmet-i Rabbaniye onlar gibi feridleri ve kudsî dâhileri ümmetin imdadına göndermiş."

"Şimdi ise, aynı vazifeye, fakat müşkilâtlı ve dehşetli şerait içinde, bir şahs-ı mânevî hükmünde bulunan Risaletü'n-Nur'u ve sırr-ı tesanüdle bir ferd-i ferid mânâsında olan şakirtlerini bu cemaat zamanında o mühim vazifeye koşturmuş."(4)

"Ve hiç hatırıma gelmiyor ki, Yeni Said zamanında ve nefsin şerrinden ve benliğinden çok korkan ve belasını çeken şahsıma böyle bir mevki verdiğimi veya vermek istediğimi tahattur etmiyorum. Belki, Risale-i Nur'da ispat edilmiş ki: Bu zaman cemaat zamanıdır. Şahs-ı mânevi hükmeder. Eski zamanda dalâlet bir şahıstan geldiği cihetle, karşısına bir dâhi-i hidayet çıkardı. Şimdi ise cemaat şeklinde bir şahs-ı manevi olmasından, onu karşısında ancak bir şahs-ı mânevi mukabele edebilir."(5)

"Salisen: Bu zaman, cemaat zamanıdır. Ferdî şahısların dehası, ne kadar harika da olsalar, cemaatın şahs-ı mânevîsinden gelen dehasına karşı mağlûp düşebilir. Onun için, o mübarek kardeşimin yazdığı gibi, âlem-i İslâmı bir cihette tenvir edecek ve kudsî bir dehânın Nurları olan bir vazife-i imaniye, bîçare, zayıf, mağlûp, hadsiz düşmanları ve onu ihanetle, hakaretle çürütmeye çalışan muannid hasımları bulunan bir şahsa yüklenmez. Yüklense, o kusurlu şahıs ihanet darbeleriyle düşmanları tarafından sarsılsa, o yük düşer, dağılır."(6)

"Evvelden beri, hem sohbetlerinde, hem mektuplarında bu zamanın cemaat zamanı olup, şahsî kemalât ve meziyetlerin hizmet-i imaniyede şahs-ı mânevî kadar tesiri olmadığını zikretmesi; hem şahsından ziyade, Kur'ân-ı Hakîmden nebean eden Risale-i Nur'a nazar edilmesini, bütün kıymet ve

faziletin Risale-i Nur'da tecellî eden hakikat-i Kur'âniyeye ait olduğunu defalarca ihtar etmesi ve kendisine ait böyle bir tarihçe-i hayat hazırlandığını duyduğu zaman, **'Tafsilâta lüzum yok. Yalnız Risale-i Nur hizmetine dair bahisler yazılsın.'** diye haber göndermesi gibi sebeplere binaen, şahsına ait bahisler gayet kısa kesilmiştir. Üstad'ın hayatına temas eden ve daha ziyade hizmet-i Nuriyeye ait mektuplar, müdafaalar, muhtelif zamanlara ait o zamandaki ahvalini bir derece ifade eden makale ve hatıralarını olduğu gibi koyduk. Bu suretle, bu eser, istikbaldeki münevver Nur Talebeleri için hakikî bir me'haz teşkil etmektedir. Muhterem edip ve muharrirler, bundan istifade ile inşaallah, daha mükemmel, daha hakikatli ve faydalı tarihçe-i hayatlar hazırlayacaklardır."(7)

"Ehl-i tasavvufun mâbeyninde fenâ fi's-şeyh, fenâ fi'r-resul ıstılahatı var. Ben sufî değilim. Fakat onların bu düsturu, bizim meslekte fenâ fi'l-ihvân suretinde güzel bir düsturdu. Kardeşler arasında buna tefânî denilir. Yani, birbirinde fânî olmaktır. Yani, kendi hissiyat-ı nefsanîyesini unutup, kardeşlerinin meziyat ve hissiyatıyla fikren yaşamaktır. Zaten mesleğimizin esası uhuvvettir. Peder ile evlât, şeyh ile mürid mâbeynindeki vasıta değildir. Belki hakikî kardeşlik vasıtalarıdır. Olsa olsa bir üstadlık ortaya girer. Mesleğimiz halîye olduğu için, meşrebimiz hılettir. Hılet ise, en yakın dost ve en fedakâr arkadaş ve en güzel takdir edici yoldaş ve en civanmert kardeş olmak iktiza eder. Bu hıletin üssü'l-esası, samimî ihlâstır. Samimî ihlâsı kıran adam, bu hıletin gayet yüksek kulesinin başından sukut eder. Gayet derin bir çukura düşmek ihtimali var; ortada tutunacak yer bulamaz."(8)

İşi daha fazla uzatmamak gerekiyor; bizim kanaatimizce Hüsrev Ağabey **"Üstad"** değil, faziletli bir Nur talebesidir ve Risale-i Nur'da **"liderlik"** kavramının gereği meşveret ile temin edilir. Birisinin arkasından mutlak bağlılıkla gitmenin zararlarını şimdilerde daha iyi görüyoruz. Şahıslar yanılabilir, ama meşveret aklının yanılma riski çok azdır.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar.](#)
- (2) bk. [Tarihçe-i Hayat, Isparta Hayatı.](#)
- (3) bk. [Kastamonu Lâhikası, \(97. Mektup\)](#)
- (4) bk. [age., \(2. Mektup\)](#)
- (5) bk. *Sirâcü'n-Nûr, Müdafaalar, Ankara Bilirkişi Raporuna İtiraz.*

-
- (6) bk. [Emirdağ Lâhikası-I, \(39. Mektup\)](#)
(7) bk. [Tarihçe-i Hayat, Giriş.](#)
(8) bk. [Lem'alar, Yirmi Birinci Lem'a.](#)